



ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
14 Martie st. v.
26 Martie st. n.

Ese în fie-care duminică.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 11.

ANUL XVIII.
1882.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 2 galbeni.

Mirésă până la mórte.

— Novelă. —

(Urmare.)

Manta cea neagră a copilei stătea trasă pe un umer, și lăsă a se vedé mirésa — cu haina albă de mirésă, cu flori în păr, așa cum ăsesse Stanciu sê-l aștepte. Numai una se schimbase pe ea — zimbetul.

Luntrașul mână bine. În câteva minute erau la mijlocul Dunării.

— Mai încă? — întrebă luntrașul.

— Mai încă! — response Bulcea.

Luntrașul mai dădù din vêsă. La un timp ieră grăi.

— Pré aprópe, boeriule! Apa se mișcă, sentinela e tréză.

— Lasă luntrea de sine, moșule. Puțin în jos, puțin în sus, ne legănăm numai iecă așa.

— Lasă, că știu eu, boeriule!

Luntrea începù a se legăna ca un légăn de copil, apa o ducea încet, și luntrașul moderă repeđiunea apei cu mână bună.

Nastica desfăcù manta, scóse o arpă și începù.

O cântare dulce, un cântec românesc, doinic ca durerea și dulce ca fericirea. Valurile se păreau că se légănă a plăcere, borea nopții se părea că pândeșce după sunetele ei, și ánima se părea că speréză.

Și până ce degetele ei fugiau peste arpă ca vântul — ochii lor țintiți cu o atențiune febrilă colo 'n mal la cel turn colosal, colo unde zac robii turcilor.

Eră cântecul de fericire, lângă care gustau ei po-calul cel dulce al amorului; eră cântecul lui Stanciu, care-l făcea pe el fericit odată.

Tóte dorm, apa și pământul, arma și vântul; dar nu dórme durerea și dorul. Ele sânt treze. Le string lanțurile. Stanciu va fi tréz, și va auđi, și va cunóșce, și va da semn, de este viu.

Cântarea trecea lină, borea o ducea la maluri, și cel ce o auđia, simțiá că i se deschide ánima. Eră pie ca o rugăciune, móle ca o desmădare și jalnică ca doilul străinului.

Dar nici un semn, nici bun, nici rău.

Și cântarea nu încetá, precum nu încetá durerea cântăreții.

Luntrița stătea în dreptul turnului la care priviau. Și ietă, în acel moment se veđù un foc ca o schinteie mică pe päretele turnului, căđënd în apă.

Nastica tresări așa ca și când o ar fi trezit ángerul învierii din somnul morții. Mánile i stătură ca inlemnite; ier Bulcea ținea ochii țintiți tot spre turn.

— E densus! — ăise Bulcea cu încredere, dar ochii nu și-i luá de pe turn.

Nastica nu putea grăi. I eră pré mare suspinul și pré mic peptul pentru el.

— Continuă, coconiță!

— Nu, nu pot, Bulcea. Eu mor!

— Nu poți sê mori, continuă! Póte a fost o întemplantare, séu ce mai știu eu; continuă cântarea, sê fim convinși.

Nastica continuă.

Dar aceea nu eră cântare. Eră un sunet eolic, un sunet variu, ce ar face vântul prin corde, un cântec de nebun.

Eră cântec nebun, dar eră nimerit. Eră cântecul sufletului ei.

Și din turn mai căđù o schinteie.

Nu se vedea om, unde sê se vedă? căci päretele turnului despre Dunăre eră întreg ca zidul. Numai pedript catul de-asupra se păreau a se vedé dóue gauri mici, asemenea gaurei unui tun.

— E el, — ăise Bulcea cu cuvântul greu.

Nastica nu putea ăice nimica.

— E el! Ce am dorit sê șcim, șcim; el e viu și zace prins. Acuma curagiu și noroc! Curagiu avem, norocul e la Dumnezeu.

Nastica voiá sê ăică ceva; dar în acest moment se întórse luntrașul și li făcù semn sê asculte.

Luntrașul stătù din vêsă, și fu tăcere. Numai șópta apei făcea un sunet mistic.

— O luntre, boeriule, — ăise luntrașul în șóptă.

— O luntre? Eu nu o ved.

— Nu cocóne, dar vine cu sporiu.

— Ne-a observat, ne persecueză, — ăise Nastica.

Bulcea își caută pistólele 'n bréu. Stăteau bine. Stăteau cu gura plină, áșteptau sê ajungă la vorbă.

— Nu caută pistólele, cocóne. Ce se alarmăm malul până nu avem lipsă? Pentru armă este încă timp.

— Ei frate, apoi nu o sê stau cu mánile 'n sin.

Luntrașul întórse luntrea.

— Ne dăm pe val în jos, boeriule. Luntrea lor e mai grea decât a noastră, și me lungesc ca șerpele. Ietă colé, nici de o fugă bună, un petec de pământ în Dunăre, ajungem acolo, și ne perde, sê aibă o sută de ochi.

Și în cât timp ăise, luntrea luase un curs repede. Ajutată de cursul apei, sfășia valul ca săgéta.

Luntrea ce se veđù, rămase departe. Pe urmă nu se zăria.

Călătorii noștri ajunseră la o insulă. Se dădură după o buđă de pământ, și áșteptau în tăcere.

Luntrea se ivi ieră.

țiune. A doua zi după punerea sa în stare de libertate se duse la senat și ținu un discurs plin de expresiuni atât de neparlamentare, că, președintele trebui să ridice ședința. Pe când senatorii se îmbrășeau, Fishburne se apropiă de președintele, dîcîndu-i cu un ton cam aspru: „M'ai tractat foarte pe nedrept, domnule președinte”. Generalul i răspuse pe dată: „Astfel tractez pe toți senatorii și încă am fost pre indulgent cu dta”. — „Minți ca un blăstemat ce ești”, — adaugă senatorul Fishburne. Dar n'apucă să isprăvescă bine gentilența-i senatorială, când vigurosul președinte i și cârpi un pumn peste nas. D'aci înainte, ținte pînză să nu te rupi! O luptă crâncenă se încinse între președinte și senator. Cinci, șese colegi d'ai acestui din urmă săriră să-i despartă și începură care mai de care să-i întindă de pulpanele gherocelor, dar, de și li-se sfășiară hainele și rămaseră sdrențe pe jos și pe umerii luptătorilor, totuși încercarea senatorilor d'ai despartii fu zadarnică. În fine după o nouă încercare, senatorii reușiră a smulge pe președintele Kennedy, care se retrase însoțit de trei senatori. Fishburne se luă după dînsul urmărindu-l pas cu pas, învîrtind mereu bastonul și strigîndu-i: „Ești un laș! Ești un mișel! Tălharule!...” Președintele Kennedy, de trei, patru ori încercă a se întorce îndărăt și a se arunca asupra provocatorului său; dar vr'o șese senatori se puseră la mijloc și evitară ori ce ciocnire. Eșind apoi din sala senatului, generalul se îndreptă spre Mainstreet, fiind urmat, la depărtare de doi-spre-zece pași, de Fishburne, care nu conținea de loc a face morișcă cu bastonul, și a-i adresă fel de fel de injurii. Apoi se luă în fugă după președinte, l'ajunse și ridică bastonul să-i trîntescă una, când colonelul Goodwir, abătîndu-i bastonul cu o umbrelă, îl isbi așa de tare, în cât îl respinse la șese pași îndărăt. Generalul președinte, profitînd de acest incident, iuți pasul și se făcu nevedut. După o oră Fishburne fu arestat din nou și dus înaintea judecătorului Marshall care după ce-i făcu un lung interogator și ascultă o sumă de martori, i confiscă garanția și-l trîmise ierăși la arest.

Un arbore curios. Diarul „l'Entreprise”, din Virginia, (Nevada), dîce că un locuitor din acest oraș este proprietarul unui arbore particular, provenind dintr'o sămîntă adusă din Australia. Creșterea sa a fost foarte repede, și, de și n'a ajuns de cât la o mică parte din dezvoltarea sa, el are acum 8 picioare de înălțime. El sămîntă cu salcăm și are toate proprietățile caracteristice sensitivei. În fie-care sără, foile se întorc. Dacă se atinge un mugure, foile se agită și tremură mai mult ca o minută după ce acțiunea atingerii a încetat. Locul unde a resărit acest copac fiind pre mic pentru deplina sa creștere, proprietarul l'a transplantat într'un loc mai favorabil. Neîntorcîndu-se după cîteva ore, el găsi casa în cea mai mare turburare. La întrebarea sa, i se răspunse că salcămul australian a fost strămutat, dar că acesta operațiune a displăcut cu totul arborelui care a manifestat o mare mînie. D'abiă vîrit în noul său loc, și toate foile sale se sburliră, amenințînd ca ghimpul unui ariș și trunchiul cu ramurile avură adevărate convulsii. În același timp arborele iritat respîndi o odore asemenea cu cea pe care o esală șerpele sunător când este lovit. A trebuit să se deschidă ferestrele și ușile pentru a scăpa de năbușelă. Accesul acesta a durat mai mult de o oră și nu s'ar fi oprit pôte decă n'ar fi apus sôrele aducînd astfel ora când acest soi de plantă adorme. El mai luptă cîteva minute, dar finî prin a amorți încetul cu încetul. De și scena din ajun

nu s'a repețit a doua zi, totuși arborele a ramas un obiect de spaimă pentru plantatori și mai ales pentru negri cari cred că, este o ființă mai aprôpe de șerpe de cât de generalitatea arborilor.

Lustru natural. Diarul „Colonies and India” ne spune, că o plantă vegetală, cunoscută sub numele de hibiscus rosa sinensis înlocuește cu avantaju vacsul. Frecați-ve ghetele cu cîteva din aceste foi, și ele vor lucî în cât să facă să môră de pismă toți fabricanții de lustru. Rosa Sinensis pôte fi cultivată în toate climatele.

Ghicitură eadrată

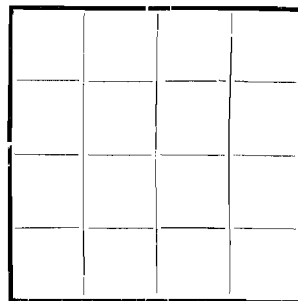
de Octavia Groza.

Din: 2 M, 3 O, 2 A, 4 R, 1 I, 1 E, 2 D, 1 M se se scrie în eadratul de jos așa, ca se se formeze patru cuvinte care cetite din sus în jos, și din stînga spre dreapta să fie tot acele.

Cuvintele acele sînt:

- 1) Numele unui vechiu împărat.
- 2) Un oraș în Europa.
- 3) Numele unui scriitor Elen.
- 4) Un lucru ce-l capeți fără bani.

Ietă eadratul:



Terminul de deslegare e 6 aprile. Ca totdeuna, și de asta-dată se va sorti o carte între deslegători.

Deslegarea ghicitei de șac din nr. 9:

Tristă turturică,
Ce gemi prin pustii,
Ce cauți, mitutică,
Prin munți și câmpii?

Bine au deslegat-o dômnele și domnișorele: Amalia Crișan, Minodora Micșunescu, Iconia Borca, Iosefina Popescu și Rosa Câmpianescu.

Premiul l'a cîștigat domnișora Iosefina Popescu.

Poșta Redacțiunii.

Dnei E. P. Am cetit-o cu multă plăcere. Acuș veți vedé realizată dorința dvostre.

Dsiôrei A. C. Nu veți așteptă mult. Nici pân'acuma nu noi am fost cauza întăiării.

Călindarul săptemânei.

Ziua sept.	st. v.	st. n.	Numele săntilor și serbătorile.	Sôrele	
				resant	șant
Dumineca	14	26	Cuv. Benedict.	5 52	6 27
Luni	15	27	Muc. Agapfe.	5 50	6 27
Martți	16	28	Muc. Sabin.	5 47	6 25
Mercuri	17	29	Pré cuv. Alecsie.	5 45	6 27
Joi	18	30	P. Chiril Arch. Ier.	5 43	6 29
Vineri	19	31	MM. Chris. și Darie.	5 41	6 31
Sămbeta	20	1	PP. ucși în m. s. Saba.	5 39	6 33

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósyin Oradea-mare. Strada principală nr 274..